

CONCERT #102

ABBANDONATA E DISPREZZATA IO BRAMO LA MORTE!

Cantates de Georg Friedrich Händel / 1685 – 1759

CONCERT PRO ARRELS FUNDACIÓ

Dissabte 7 d'octubre de 2023

TEXTOS I TRADUCCIONS

Agrippina condotta a morire.

Agrippina conduïda a morir.

Recitativo

Dunque sarà pur vero, che
disseti la terra il
sangue mio? e soffrir
deggio, o Dio, che mi
trapassi il sen destra
ribelle? Cruda Roma!
empie stelle! barbaro mio
destin! figlio inumano, e
qual furore insano a
condannar vi spinge alma
innocente? Ah! cuore, ah!
cuor dolente, cuor di
madre tradita e
disprezzata, vuol così la
tua sorte: spira l'anima
forte, vilipesa,
schernita, invendicata!

Serà llavors veritat que
la terra calmarà la seva
set amb la meva sang? i
patir dec, oh Déu, que em
travessi el pit una mà
rebel? Roma cruel!
Malvats estels! Bàrbar
destí el meu! fill
inhumà, quin insensat
furor t'empeny a
condemnar una ànima
innocent? Ah! cor dolgut,
ah! cor de mare traïda i
menyspreada, vol així el
seu destí: expira la teva
forta ànima humiliada,
escarnida, sense
venjança!

Aria

Orrida, oscura l'etra si
renda e spesso avvampi
col balenar. E tuoni e
lampi, per mia sventura,
a sparger prenda nel mio
spirar.

Recitativo

Ma pria che d'empia
morte, nel misero mio
seno, giunga l'atro
veleno, pria che pallida
esangue sparga ne' fiati
estremi e l'alma e'l
sangue, Giove, Giove
immortale, tu, che vuoti
dall'etra, sopra il capo
de' rei, la tremenda
faretra, tu, che fra gli
altri Dei, di provvido e
di giusto hai pregio e
vanto, vendica questo
pianto, e la ragion di
così acerba pena. Tuona,
Giove immortal, tuona e
balena!

Aria

Renda cenere il tiranno
un tuo fulmine crudel,
Giove in ciel, se giusto
sei! In vendetta
dell'inganno, usa sdegno
e crudeltà, per pietà de'
torti miei.

Horrible, fosc l'aire es
torni i sovint brilli amb
llampecs. I llamps i
trons, per la meva
desgràcia, escampi el meu
expirar.

Però abans que la mort
impia, al meu desgraciat
pit, arribi el tenebrós
verí, abans que la
pal·lidesa exsangüe es
propagui en els últims
alens, Júpiter, Júpiter
immortal, tu, que buides
des del cel, sobre del
cap del malvats, el
terrible carcaix, tu, que
entre els altres Déus,
tens el valor i l'orgull
del provident i just,
venja aquest plor, i el
motiu de tan amarga pena.
Trona, Júpiter immortal,
trona i llampega!

Que un dels teus trons
cruels faci cendres el
tirà, Júpiter al cel, si
ets just! En venjança de
l'engany, utilitza el
menyspreu i la crueltat,
per pietat dels meus
greuges.

Recitativo

Sì, sì, del gran tiranno
provi l'alta potenza 'l
traditore; lacero l'empio
core, esca d'augel
rapace, renda sol per mia
pace il suo destino; e
sparsa e palpitante,
sopra le nude arene, miri
poscia ogni fibra il
pellegrino; con pestiferi
fiati gli ultimi suoi
respiri avveleni la
terra, e l'ossa infrante,
fra tormenti severi, pria
che l'anima spiri,
servano poi d'orror a'
passaggeri; mora
l'indegno figlio... ah!
che a tal nome penso
ancor che son madre, e
manca il mio furor, ne sò
dir come.

Arioso

Come, o Dio! bramo la
morte a chi vita ebbe da
me?

Recitativo

Forsennata, che parli?
mora, mora l'indegno, che
d'empia morte è degno,
chi sol brama godere al
mio periglio! Ho rossor
d'esser madre a chi forse

Sí, sí, que el gran tirà
demostrí l'alt poder al
traïdor; l'impíu cor
travessat, esquer d'au
rapaç, sigui tan sols per
a la meva pau el seu
destí; i escampada i
bategant, sobre les nues
arenas, miri llavors cada
fibra el peregrí; amb
aires pestilents les
seves últimes
respiracions enverini la
terra, i els trencats
ossos, entre turments
severs, abans que l'ànima
expiri, serveixin llavors
d'horror als caminants;
mori l'indigne fill...
ah! que amb aquest nom
penso encara que soc
mare, la meva fúria
minva, no sé dir com.

Com, oh Déu! anhele la
mort del qui de mi va
rebre la vida?

Boja, què parles? Mori,
mori l'indigne, que
d'impia mort és digne,
qui sol anhela gaudir del
meu perill!
M'avergonyeixo d'ésser

ha rossor d'esser mio
figlio.

Arioso

Sì, sì, s'uccida, lo
sdegno grida!

Recitativo

Sì, sì, s'uccida... e
chi? l'amata prole? ahi!
tolga il ciel che chiuda
i lumi ai rai del sole;
viva, benché spietato,
sì, viva, e si confonda,
con esempio d'amor, un
cuore ingrato.

Arioso

A me sol giunga la morte,
che sarò costante e
forte.

Recitativo

Incauta, e che mai dissi?
non vuò che Roma
apprenda, che cinta d'oro
e d'ostro io fui bastante
a partorire un mostro.

Arioso

Cada lacero e svenuto,
mora, sì, mora l'indegno
che nemico a me si fè.

mare de qui potser
s'avergonyeix d'èsser el
meu fill.

Sí, sí, mori, el
menyspreu clama!

Sí, sí, mori... i qui? la
descendència estimada?
ai! impedeixi el cel que
tanqui els ulls als raigs
del sol; viu, encara que
sense pietat, sí, viu, i
que un cor desagraït es
confongui amb un exemple
d'amor.

Sols a mi em vingui la
mort, que seré constant i
forta.

Insensata, què em dius?
No vull que Roma sàpiga
que cenyida d'or i
púrpura n'hi havia prou
per a parir un monstre.

Que caigui esquinçat i
dessagnat, mori, sí, mori
l'indigne que de mi s'ha
fet enemic!

Recitativo

Sparga quel sangue
istesso, che sol per mio
diletto trasse tenero
infante nelle materne
viscere concetto. Pera
l'empio Neron, sì,
pera... Ah! come in sì
fiero periglio torni su i
labbri miei nome di
figlio?

Arioso

Come, o Dio! bramo la
morte a chi vita ebbe da
me?

Recitativo

Sì, sì, viva Nerone, e
sol de la sua madre
servan l'ossa insepoltte a
gli aratri d'inciampo;
beva l'arido campo, bevan
le selve incolte, tratto
dal cor che langue il più
vitale e spiritoso umore;
indi tutta rigore passi
l'alma infelice, là ne'
più cupi abissi; ivi
apprenda empietà, poscia
ritorni a funestar d'un
figlio ingrato i giorni.

S'escampi aquella mateixa
sang, que només per al
meu plaer vaig concebre a
les entranyes maternals
un tendre infant. Mori el
malvat Neró, sí, mori...
Ah! com en tan intens
perill torna als meus
llavis el nom del meu
fill?

Com, oh Déu! anhele la
mort del qui de mi va
rebre la vida?

Sí, sí, visqui Neró, i
tan sols els ossos
insepults de la seva mare
serveixin d'ensopegada a
les arades; beguí l'àrid
camp, beguin les selves
erms, tret del cor que
llangueix el més vital i
vigorós ànim; donat que
tot rigor pateix
l'infeliç ànima, allà als
abismes més tenebrosos;
allà mateix aprèn la
impietat, torna després
per a arruïnar els dies
d'un fill ingrat.

Aria

Se infelice al mondo
vissi, ne' profondi e
cupi abissi, infelice
ancor sarò. Ma vendetta
almen farò! Ombra nera, e
larva errante, di rigor
furia, Baccante, chi
m'offese agiterò!

Recitativo

Trema l'ingrato figlio di
plauso trionfal sponde
gemmate stridan le ruote
aurate, e superbo, e
tiranno di tal vittoria
altero giunga cinto
d'alloro in Campidoglio;
che l'ultrici saette io
di Giove non voglio a
fulminare il contumace
orgoglio; io sola, ombra
dolente, se vuol barbaro
Ciel, che sì m'accora,
che il colpevole viva, e
'l giusto mora.

Aria

Su lacerate il seno,
ministri, e che si fa?
Usate ogni rigore, morte
vi chiede il core, e
morte date almeno a chi
non vuol pietà.

Si infeliç al món vaig
ser, infeliç als abismes
profunds i foscos, encara
seré. Però almenys em
venjaré! Ombra negra, i
esperit malvat errant,
d'una fúria rigorosa,
Bacant, qui m'ofengui jo
esbategaré!

Tremola el fill ingrati
envoltat pel triomfal i
llucent aplaudiment i el
grinyol de les rodes
daurades, i superb, i
tirà d'orgullosa victòria
arribi cenyit de llorers
al Capitoli; no vull que
la venjatives sagetes de
Júpiter fulminin tan
contumaç orgull; jo sola,
ombra dolent, si ho
desitja el bàrbar cel,
que així m'afligeixi, que
el culpable viva, i el
just mori.

Vinga ministres,
travesseu el pit, què
feu? Feu servir tot el
rigor, el cor vol la
mort, mort doneu almenys
a qui no vol pietat.

Recitativo

Ecco a morte già corro, e
d'un figlio crudel sarà
pur vanto, che si nieghi
a la madre, e l'onor
della tomba, e quel del
pianto.

Armida abbandonata

Recitativo accompagnato

Dietro l'orme fugaci del
guerrier, che gran tempo
in lascivo soggiorno
ascoso aveva, Armida
abbandonata il piè movea;
e poi che vide al fine che
l'oro del suo crine, i
vezzi, i sguardi, i
preghi, non han forza che
leggi il fuggitivo amante,
fermò le stanche piante, e
assisa sopra un scoglio,
colma di rio cordoglio, a
quell leggiadro abete, che
il suo ben le rapia, le
luci affisse, piangendo e
sospirando così disse:

Aria

Ah! crudele, e pur ten'
vai, e mi lasci in preda
al duolo, e pur sai che
sei tu solo il diletto del
mio cor. Come, ingrato, e
come puoi involare a

Aquí cap a la mort ja
corro, i serà l'orgull
d'un fill cruel, que nega
a la seva mare, tant
l'honor de la tomba, com
el del plor.

Armida abandonada

Darrere les fugaces
passes del guerrer, que
en una estada lasciva
s'amagà per llarg temps,
Armida abandonada el peu
movia; veient llavors a
la fi que l'or dels seus
cabells, els encants, les
mirades, els precés no
tenen força que lliguin a
l'amant fugitiu, deturà
les seves cansades
plantes, asseient-se en
un roc, plena d'amarga
pena, en aquell lleuger
avet que li robava el seu
bé, els ulls posats,
plorant i sospirant així
digué:

Ah! cruel, i tanmateix
te'n vas, i em deixes
presa de dolor, i
tanmateix saps que tu sol
ets el delit del meu cor.
Com, ingrati, i com pots

questo sen, il siren de'
lumi tuoi, se per te son
tutta ardor?

Recitativo accompagnato

Per te mi struggo, infido,
per te languisco, ingrato;
ah! pur lo sai che sol da
tuoi bei rai per te
piagato ho il seno, e pur
tu m'abbandoni, infido
amante. O voi,
dell'incostante e
procelloso mare orridi
mostri, dai più profondi
chiostri a vendicarmi
uscite, e contro quel
crudel incrudelite; sì,
sia vostro il vanto e del
vostro rigore, un mostro
lacerar di voi maggiore;
onde, venti, che fate, che
voi nol sommergete? Ah!
no, fermate.

Aria

Venti, fermate, sì,
fermate, nol sommergete,
no, nol sommergete; è ver
che mi tradì, ma pur
l'adoro. Onde crudeli, no,
non l'uccidete; è ver che
mi sprezzò, ma è il mio
tesoro.

volar lluny d'aquest sen,
serenor dels teus ulls,
si soc tot ardor per tu?

Per tu pateixo, traïdor,
per tu
llangueixo, desagraït;
ah! tanmateix saps que
només pels teus bells
raigs el meu pit és
llagat, i tanmateix
m'abandones, amant
traïdor. Oh vosaltres,
horribles monstres de la
mar inconstant i
tempestuosa, sortiu dels
claustres més profunds
per venjar-me, contra
aquell cruel encruelir-
vos; sí, sigui vostra la
vanaglòria i rigor, un
monstre més gran que
vosaltres destrosseu;
onades, vents, què feu,
què no l'enfonseu? Ah!
no, pareu.

Vents, atureu-vos, sí,
pareu, no l'enfonseu, no,
no l'enfonseu; és cert
que em va trair, però
encara l'adoro. Onades
cruels, no, no el mateu;
és cert que em va
menysprear, però és el
meu tresor.

Recitativo

Ma che parlo, che dico?
Ah! ch'io vaneggio; e come
amar potrei un traditore,
infelice mio core?
Rispondi, o Dio, rispondi!
Ah! che tu ti confondi,
dubbioso e palpitante,
vorresti non amare, e vivi
amante. Spezza quel laccio
indegno, che tiene avvinto
ancor gl'affetti tuoi. Che
fai, misero cor? Ah! tu
non puoi.

Aria

In tanti affanni miei
assistimi almen tu, Nume
d'amore! E se pietoso sei,
fa ch'io non ami più quel
traditore.

Però de què parlo, què
dic? Ah! que estic
delirant; i com podria
estimar un traïdor,
infeliç cor meu? Respon,
oh Déu, respon! Ah! que
estàs confós, dubtós i
palpitant, t'agradaria no
estimar, i vius amant.
Trenca aquest indigne
lligam que encara uneix
els teus afectes. Què
fas, cor miserable? Ah!
no pots.

Pels meus molts patiments
almenys assisteix-me tu,
Déu de l'amor! I si ets
misericordiós, fes que no
estimi més aquell
traïdor.